

ÅRSRAPPORT 2013

INNHold

- side 4 Innledning
- side 4 Organisasjoner i Samarbeidsforum
- side 5 Aktiviteter 2013
- side 6 Kontaktutvalget
- side 6 Studietur 2013: Arendalsuka (Fattigdomsutspørringen)
- side 8 Makt og muligheter 2013
- side 10 Verdipolitisk plattform

FOTO: Johanna Engen
Batteriet 2013

Vi drømmer om at alle mennesker har lik tilgang til samfunnets goder.

Det er sosial rettferdighet!

Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge

Organisasjoner som var med i Samarbeidsforum i 2013:

1. Marborg
2. Velferdsalliansen
3. Foreningen fattignorge
4. Stiftelsen rettferd for taperne
5. Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO)
6. Landsforeningen for barnevernsbarn
7. Læieboerforeningen
8. Kreativt og mangfoldig arbeidsliv (KREM)
9. Bibi Amka
10. Aleneforeldreforeningen
11. Bikuben- brukerstyrt regionalt senter
12. LIN; likestilling, Inkludering Nettverk

To nye medlemsorganisasjoner i 2013:

Bikuben – yngleplass for læring, selvutvikling og livsglede

På landsbasis finnes det seks regionale brukerstyrte sentre. *Bikuben* er det eneste i Nord-Norge og finansieres i all hovedsak fra Helsedirektoratet. Bak senteret står brukerorganisasjonene Mental Helse i Nordland, Troms og Finnmark, ADHD Norge og Landsforeningen for pårørende innen psykiatrien avd. Troms.

Visjonen: *Bikuben* skal være et opplæringstilbud for hele Nord-Norge som ved hjelp av brukerressurser bidrar til å bygge opp livskvalitet og livsglede med ansvar for egen helse og egen læring.

Viktige formål med *Bikuben* er å bygge opp livskvalitet med ansvar for egen helse og læring. Målgruppene er folk flest fra Nord Norge, brukere av offentlige tjenester, pårørende, skoler og tjenesteapparatet.

Hva er LIN?

LIN (Likestilling, Inkludering og Nettverk) er en frivillig flerkulturell organisasjon som ble startet i januar 2009. Organisasjonen har omlag 1050 medlemmer og har skapt en plattform for dialog og gjensidig respekt for medmennesker på tvers av etnisitet, religion og kultur. Gjennom en rekke samarbeidsprosjekter med

andre offentlige institusjoner vil *LIN* være en katalysator og bidragsyter i integrerings- og inkluderingsarbeidet. Arbeidet vi gjør har en stor verdi for et likestilt samfunn og et inkluderende Norge.

Det er Batteriet som er sekretariat for forumet.

Arbeidet som sekretariat fyller periodevis en stor del av Batteriets kapasitet, særlig i forbindelse med større arrangementer som Makt og Muligheter, Arendalsuka og for- og etterarbeidet i forbindelse med dagsmøtene i forumet.

Samarbeidsforums medlemmer møter i *Regjeringens Kontaktutvalg for økonomisk og sosialt vanskeligstilte*. Møtene med politisk ledelse i Arbeids og sosialdepartementet gjennomføres 3-4 ganger per år.

Aktiviteter 2013

Møtene i Samarbeidsforum mot fattigdom (SF) foregår ca annenhver måned. Forumet består av 1-2 deltagere per organisasjon og møtene er hele dagsmøter. Struk-

turen er slik at det er et Arbeidsutvalg som består av to deltagere fra forumet og to fra Batteriet. AU legger opp møtene og sørger for å planlegge møtene i tråd med ønsker og behov som meldes inn. Vi har hatt 6 heldagsmøter i 2013.

Møtene i SF er tredelt: en prosessrunde der hver organisasjon sier noe om hva som har vært deres fokus siden sist. Deretter en politisk bolk der vi diskuterer sosialpolitikk - av og til med en invitert politiker. Den tredje delen handler om å forberede neste møte i Kontaktutvalget. Av og til kan forberedelse av neste Kontaktutvalg være hovedfokus og ta det meste av dagen.

I 2013 har vi praktisert å ha 1 gjest utenfra på flere av møtene. Det har som oftest vært stortingspolitikere. I år har disse politikerne vært på møter i Samarbeidsforum:

- Trine Skei Grande (V),
- Robert Eriksson (Frp)
- Karin Andersen (SV)

Innledning

Samarbeidsforum mot fattigdom (SF) er i løpet av 5 år utviklet seg til å bli et forum som er kjent i politiske miljøer på Storting, regjering og i departementene. Vårt oppdrag er å avdekke forhold ved samfunnet som skaper og opprettholder fattigdom og urettferdighet. Vi vil påvirke beslutningstagerne og vi tilbyr vår kompetanse. Vårt engasjement bygger på verdiene *solidaritet, likeverd og empowerment*. (Hentet fra *Verdipolitisk plattform for Samarbeidsforum*)

Modellen skal styrke kontakten mellom marginaliserte grupper i Norge og politiske myndigheter. Den skal fremme et samtale -og dialogklima slik at partene over tid kan tilføre hverandre ny kunnskap. Videre skal den gi innsikt i hvordan de som har skoen på opplever å leve med fattigdom eller vedvarende dårlig økonomi. Denne innsikten skal deles med politisk ledelse i håp om at den kan gi en spire til en bedret sosialpolitisk utvikling.

Baklengsmarsj rundt Stortinget

Samarbeid mellom Velferdsalliansen, Frelsesarmeen, Batteriet og Samarbeidsforum mot fattigdom. En oppfølger av “Menneskeringen rundt Stortinget” i 2011. Denne gangen var fokus på å gå baklengs, for å illustrere at arbeidet mot fattigdom i Norge har resignert og “går baklengs”

Dette var **hovedparolene**:

- Fordi andelen fattige familier øker i Norge
- Fordi tannbelse må bli en del av folketrygden
- Fordi det fortsatt ikke serveres gratis skolemat til alle elever
- Fordi politikere ikke kan sulte mennesker ut i jobb
- Fordi trygdeytelser står på stedet hvil i forhold til øvrig prisstigning i samfunnet
- Fordi det ikke bygges nok kommunale boliger

Kurs i retorikk

I juni hadde vi et heldagskurs i retorikk med Gerhard Schjelderup som er lektor på BI. Bakgrunnen for tema var et uttalt ønske fra deltagerne om å lære mer om muntlig formidling. Det er en kompetanse som er nødvendig særlig i møte med politikere og media.

Kontaktutvalget

Vi har hatt 3 møter i Regjeringens Kontaktutvalg for økonomisk og sosialt vanskeligstilte (Kontaktutvalget). To av møtene var med statsråd Anniken Huitfeldt. Det tredje

møtet var etter at den nye statsråden Robert Eriksson hadde tiltrådt.

1. Kontaktutvalget den 27. mai dreide seg om den nye Stortingsmelding nr 17, (2012 – 2013) *Bygge, bu, leve*. På møtet deltok også prosjektleder fra KRD som skal jobbe med ny nasjonal strategi for boligsosialt arbeid. Det ble klart i løpet av møtet at SF skal trekkes inn tidlig i prosessen med den nye strategien. Ett resultat av det, var at prosjektleder og hennes kollega deltok i Samarbeidsforum i juni, og fikk våre innspill der til hva som er viktig å satse på i boligsosialt arbeid. Videre var SF med på et høringsmøte i regi av KRD der vi hadde innlegg om boligstrategien.

2. Kontaktutvalget den 30. september og hadde tema: Stortingsmelding “Flere i arbeid”. Her deltok de to statssekretærene i møtet. Forumet hadde to innledninger til temaet basert på den egenerfaringen som forumet representerer.

3. Kontaktutvalget den 4. desember var vårt første møte med den nye statsråden Robert Eriksson. Møtet bar preg av å bli kjent med hverandre, deretter å gi innspill til statsbudsjettet 2015. Forumet var særlig opptatt av å styrke innsatsen for barn, familier og dessuten et sterkere fokus på inkludering. SF overleverte sine innspill skriftlig til statsråden.

Av tiltak på **statsbudsjettet 2015** tok vi bl.a. opp disse:

- *Gi gode incentiver til bedrifter som tør å gjøre arbeidsplasser tilgjengelig for de mest sårbare gruppene.*

- *Barnetrygden må bli det den var tenkt å være; en måte å sikre utsatte barnefamilier på. Det betyr en kraftig oppjustering av barnetrygden.*

- *Tiltakspakker for å hjelpe barn fra fattige familier, må redefineres slik at de styrker foreldrene. Dermed kan de sikre sine barn, også økonomisk.*

- *Overgangsstonaden er truet igjen. SF legger sterk vekt på at stonaden er et godt intensiv til å styrke særlig aleneforeldres utdanningsmuligheter.*

Studietur 2013: Arendalsuka

Årets studietur gikk til Arendal og den politiske *Arendalsuka* - www.arendalsuka.no

Vi hadde scenen med en egen “forestilling” på dag 2 der vi presenterte organisasjonene på kreativt vis og vi hadde stand alle dagene midt i mylderet av andre organisasjoner, fagforeninger mv.

Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge deltok med representanter fra disse organisasjonene:

Dag Westerheim, Velferdsalliansen
Johanna Engen, Velferdsalliansen
Carl Eliassen, Marborg
Arne Møllerud og Turid Møllerud, Rettferd for Taperne
Lise Eikenes, Rasmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO)
Marielle Javes, Rasmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO)
Lars Aasen, Leieboerforeningen

Linn M. Karlsen, Likestilling Inkludering og nettverk (LIN)
Tom Byberg Torstensen, Kreativt og mangfoldig arbeidsliv (KREM)
Erik Bjerke, Kreativt og mangfoldig arbeidsliv (KREM)
Honoratte Kasbale, Bibi Amka

Batteriet Oslo deltok med:

Kristine Ford
Ellen Bachmann
Kathrine Haugland Martinsen
Kai-Rune Myrbrer
Sigmund Aunan

Vi ønsket å ha fokus på politisk påvirkningsarbeid under dagene i Arendal, og knytte det opp mot Stortingsvalget 2013. Vi hadde en stand på torget hvor vi kom i kontakt med andre organisasjoner, folk i gata og politikere.

Forumet hadde også 20 minutter til disposisjon på scenen, på torget i Arendal. Vi ønsket å presentere oss på en annerledes måte. Vi lagde en umusikalsk politisk symfoni hvor hver enkelt av oss representerte et parti, med en dirigent som skulle få oss i samme retning. Vi startet ut med å synge forskjellige sanger og endte opp samstemte. Dette for å illustrere at samarbeid og én felles stemme, gir slagkraft.

Fattigdomsutspørringen

Batteriet Sør arrangerte en stor utspørring på torget, i samarbeid med Kirkens Bymisjon i Kristiansand og Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge. Batteriet Oslo hadde en nøkkelrolle ved å jobbe med utspør-

terne for å finne gode spørsmål og drille dem på utspørrollerollen. Disse forberedelsene foregikk over to dagssamlinger noen uker før Arendalsuka.

Foran flere hundre frammøtte på torget, ble politikerne stilt spørsmål om folkehelse, rusplan og arbeid og bolig. Tom Byberg Torstensen og Lars Aasen fra SF var to av utspørkerne.

Abid Raja (V), Knut Arild Hareide (KrF) og Per Olaf Lundteigen (Sp) var første politikere ut på temaet helse. Neste par politikere, barne- og inkluderingsminister *Inga Marte Torkildsen (SV)* og *Robert Eriksen (FrP)* fikk spørsmål om rusbehandling og rehabilitering, fra representanter fra RIO – rusmisbrukernes interesseorganisasjon. Den tredje og siste utspørringen i ettermiddagsola på Arendalstorget handlet om arbeid og bolig. *Torbjørn Røe Isaksen (H)* og arbeidsminister *Anniken Huitfeldt (Ap)* var de som måtte svare for seg.

Den tettpakke fattigdomssamtalen på Arendalstorget ble landet av Sturla Stålsett som takket for sterkt engasjement og mye vilje fra politisk hold, men han spurte:

- Hvorfor føler vi likevel at det buttrer? Mye ville vært bedre hvis det ble virkelig. Kan dere vise evne til å gjennomføre, så folk som står utenfor i samfunnet virkelige blir inkludert? Testspørsmålet i all politikk må være: Hvordan virker dette for de som ikke har? Vi ønsker oss et Norge uten fattigdom og ekskludering.

Arendalsuka er en viktig møteplass mellom det offentlige og det sivile samfunn. For SF ble det en vitamininnsprøytning å delta der og å ta de rollene vi gjorde.

Makt og muligheter 2013

Makt og Muligheter 18.-19. april, Sørmarka

Hovedtema på konferansen var *"Organisasjoners indre liv"*. Vi spurte, "Hvordan skape trøkk i organisasjoner?" Programmet adresserte dette spørsmålet gjennom kafedialoger og workshops med temaene:

1. Gode møter
2. Informasjonsflyt i organisasjoner,
3. Empatisk kommunikasjon og
4. Sosiale medier

Planleggingsgruppen bestod av representanter fra Etiopisk asylsøkerorganisasjon, KREM og Batteriet. Det var 60 deltakere på konferansen fra 32 forskjellige organisasjoner fra hele landet.

Vi fikk mange positive tilbakemeldinger fra deltagere som utrykte at de lærte i workshopene og satt pris på mulighetene for å bygge nettverk. Mange av de små organisasjonene føler seg ensomme i arbeidet. De opplever det som er styrkende å møte hverandre og ha et fellesskap som også kan brukes etter at Makt og Muligheter er avsluttet.

Makt og Muligheter 26.-27. november, Sundvolden

Vi samlet 125 deltakere fra hele landet til konferansen: 55 representanter fra brukerorganisasjoner, 55 fagfolk (i hovedsak fra NAV og boligsosialt arbeid) og 15 kommunepolitikere. Takket være tilskudd fra Husbanken og fra Avdir ble det mulig å arrangere en konferanse av denne størrelse.

I tillegg til å skape en god møteplass for dialog mellom brukere, fagfolk og politikere ønsket vi å ha fokus på noen gode eksempler fra kommune-Norge som har lyktes i å ta gode sosialpolitiske grep, samt vise frem samarbeidsmodeller der brukerorganisasjoner og kommuner har gått sammen om spennende tiltak.

"Håper jeg blir invitert igjen, og igjen."

Lars

Unik sammensetning

Det er sjelden det arrangeres konferanser der målgruppen både er brukere av velferdstjenestene, ansatte/fagfolk i velferdstjenestene og politiske myndigheter. For Batteriene er det viktig å nettopp løfte fram både erfaringskompetansen som brukerrepresentantene innehar og den formelle kompetansen som fagfolkene besitter. Bakgrunnen for dette er at vi tror at når mennesker med ulike erfaringer og kompetanse møtes, så vil tillit bygges, nysgjerrighet vekkes og gode ideer oppstå.

"En viktig møteplass der vi møter andre organisasjoner som vi kan samarbeide med i ettertid og la oss inspirere."

John-Tore

Metodikk

For at vi på best mulig måte skulle få utnytte den kraften som lå i deltakernes ulike erfaringer og bakgrunn, viet vi stor plass til samtaler og prosesser i grupper. Alle deltakerne ble inndelt i grupper på ca 8 stykker, med en jevn fordeling av brukerrepr-

sentanter, ansatte og politikere. I praksis betydde det at hver gruppe satt rundt runde bord gjennom hele konferansen. Det vekslet mellom innlegg fra scenen og oppgaver som skulle samtales om i gruppene. En gruppeleder ved hvert bord sørget for å legge til rette for gode samtaler.

Vi vurderer at denne vekslingen mellom å lytte til gode eksempler fra praksis, for deretter å reflektere sammen i små grupper rundt det en har hørt, var et vellykket metodisk grep. Dette bidro sterkt til at deltakerne fikk mulighet til å både bli inspirert av- og være til inspirasjon for andre. Nye tanker oppsto og nettverk ble bygget.

“Er veldig fornøyd med opplegget. Det var spennende med sammensetningen rundt bordene, veldig nyttig og lærerikt”

Rita

Vurdering av resultater og måloppnåelse

Vi klarte å nå målet om å samle mennesker fra hele Norge med en lik fordeling mellom fagfolk og brukere. Også politikerne klarte vi å samle fra hele landet, men ikke så mange som vi hadde håpet. Likevel var 15 politikere nok til at hvert av bordene var representert med politikere. Og det var tverrpolitisk deltagelse.

Alle eksemplene som ble presentert viste ulike veier til samarbeid mellom det offentlige hjelpeapparat og brukerorganisasjonene. Det er i tråd med det som er

en erkjennelse i brukerorganisasjonene at de omfattende konsekvensene av fattigdom ikke blir håndtert på alvor, før de som lever i denne virkeligheten blir sett på som en del av løsningen – ikke en del av problemet.

Planleggingen av konferansen foregikk fra mai-november og det var stor grad av brukerdeltagelse i planleggingsgruppen. Det ble det også i gjennomføringen med brukerrepresentanter i flere nøkkelroller i konferansen.

Vi opplevde at prosessene rundt bordene medførte kunnskapsdeling og idé-myldring på tvers av de tre gruppene fra politikk, fag og brukernivå. Det var politikere og fagfolk som etter å ha hørt presentasjoner i plenum tok direkte kontakt med foredragsholdere

for å få vite mer og utveksle kontaktdetaljer for seinere kontakt. Fagfolk og politikere ble også sittende i diskusjoner i pausene og etter at programmet var ferdig for dagen. Dette ser vi som en del av de resultatene vi ønsket å oppnå.

Overføringsverdien i å oppleve kompetente brukerrepresentanter som deler erfaringer fra sin deltagelse i boligprosjekter, i fattigdomsbekjempelse er at fagfolk og politikere kan initiere liknende brukermedvirkning i sin kommune eller prosjekt.

Verdipolitisk plattform

“Ingenting om oss, uten oss”

Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge er et landsdekkende nettverk av brukerorganisasjoner med bred og verdifull erfaring som brukere av velferdstjenestene. Vår visjon er et Norge uten fattigdom og sosial ekskludering. Samarbeidsforum vil at marginaliserte grupper skal ha makt og politisk innflytelse. Vårt oppdrag er å avdekke forhold ved samfunnet som skaper og opprettholder fattigdom og urettferdighet. Vi vil påvirke beslutningstakerne og vi tilbyr vår kompetanse. Vårt engasjement bygger på verdiene solidaritet, likeverd og empowerment.

Vi vet at de omfattende konsekvensene av fattigdom ikke blir håndtert på alvor, før de som lever i denne virkeligheten blir sett på som en del av løsningen – ikke en del av problemet.

Vi vet at de menneskene som er påvirket av beslutningen må delta i beslutningsprosessen fra begynnelse til slutt. Bare på den måten er virkelig og varig endring mulig.

Vi vil ikke støtte noe initiativ som har en negativ virkning på mennesker som lever i fattigdom.

I stedet vil vi fremme og støtte politiske prosesser og initiativer som går til roten av problemet som fattigdom og ulikhet i Norge utgjør.

Oslo, 15. februar 2014

Kai-Rune Myhrer
Daglig leder

